

שם המשחק

בדרום אפריקה משחקים בדורגל, ואנחנו משחקים עם העברית

שחקן תיאטרון - מתוך פסטיבל "קליפה אדומה"

לתפקיד או לראיון חשוב, או מנסים להבין את הצד השני, אנו עורכים משחק תפקידים, ומקבלים על עצמנו תפקיד של אדם אחר. כאשר קיימת יריבות בין שני אנשים או שני גופים, והאחד רודף אחרי השני ואילו השני מתחמק ובורח, אומרים עליהם שהם משחקים משחק של חתול ועכבר ("משחקי חתול ועכבר בין חתולים למתנחלים" - אתר נענע). הסלנג מרבה לשחק משחקים. כשאומרים על מישהו שהוא שיחק אותה, מתכוונים לומר שהוא הצליח מאוד. שיחק אותה גבר משמעו התנהג בקור רוח, בלי לאבד את העשתונות (בלי להתבלבל). מי שמשחק באש מסתכן ולא נזהר.

משחק המלכים

ויש עוד משחקים: משחק מקדים הוא מושג שקשור ליחסי מין; משחק המלכים הוא שם נוסף למשחק השחמט; משחקי מזל הם שם יפה להימורים, ומי שהצליח בהם שיחק לו המזל או שיחקה לו השעה. הילדים שלנו משחקים היום במשחקייה או במגרש משחקים במקום בחוץ, וכל אלה הם חלק ממשחק החיים.

אבל, החיים הם לא משחק ילדים, אז קחו אותם בריצינות ובהומור ושחקו אותה.

איילה פרלמוטר

בד". במילים "שחקי שחקי" התכוון המשורר לומר: את יכולה להמשיך לצחוק על החלומות שלי, אבל אני אמשיך לחלום ולהאמין באדם וגם כך. השימוש שלו במילים "שחקי שחקי" לצד "זו אני החולם שח" יוצר משחק מילים יפה.

במשחקים השונים אנו מצפים למשחק הוגן - ביטוי שנכון גם לתחומים אחרים בחיים שבהם אנו מצפים להתנהגות ישרה והוגנת. מי שלא יכול לשחק משחק הוגן, היינו רוצים שייצא מן המשחק, שיעזוב את העסק, שלא ישתתף בו עוד. דוגמה למשחק לא הוגן הוא משחק פפול, התנהגות שמפגינה נאמנות כלפי שני צדדים מנוגדים (ולכן בעצם אינה נאמנה לאף אחד). גם משחק מכור קשור לחוסר יושר, ופירושו מהלך (למשל מכרז או הצעת עבודה) שנראה לכאורה (כאילו) פתוח לכולם אך למעשה התוצאות שלו נקבעו מראש.

המושג משחק כבוד מלמד אף הוא על פעולה שנעשית מתוך הצורך בכבוד ובהשפעה. כך גם הביטויים משחקי אגו או משחקי יוקרה.

כמו הביטוי משחק הוגן, שהגיע מתחום הספורט, ביטויים רבים אחרים מהתחום נכנסו לעולם המושגים הכללי שלנו. כך למשל שחקן ספסל ושחקן חיזוק, וכממשמעותם במשחקי פדורגל וכדורסל - כך גם בחיים בכלל. שחקן חיזוק הוא אדם שהגיע כדי לשפר את המצב. שחקן ספסל הוא אדם שאינו פעיל, ששייך לקבוצה אך אינו משמעותי בה.

בתיאטרון, בקולנוע וגם בתחומים אחרים בחיים יש שחקן ראשי ושחקני משנה. כל שחקנית מתחילה חולמת להיות ביום מן הימים שחקנית ראשית.

גם המושגים משחק בית ומשחק חוץ לקוחים מתחום הספורט. משחק בית פירושו: משחק במגרש הביתי של הקבוצה, ובהשאלה משמש הביטוי לתיאור פעילות במקום נוח ומוכר. ההפך ממנו הוא משחק חוץ.

משחק קבוצתי בתחום הספורט פירושו שיתוף פעולה טוב ויעיל בין השחקנים, ובאותה משמעות הוא משמש בהשאלה גם לתחומים אחרים ("כדי לנצח בבחירות אנחנו חייבים לשחק משחק קבוצתי ולחשוב על טובת המפלגה").

בסיטואציות רבות, כשאנו רוצים להתכוון

משחקי המונדיאל עשו לנו חשק לשחק קצת. על-פי מילון אבן-שושן, למילה משחק שלושה פירושים. האחד הוא שעשוע, התעסקות בדבר מהנה. להגדרה הזאת נכנסים משחקי הפדורגל ומשחקי ספורט אחרים (כולל המשחקים האולימפיים) וגם משחקי ילדים, דוגמת מחבואים, תופסת וכו'.

משחקי קופסה וצעצועים

הפירוש השני במילון הוא כלי או מכשיר שבהם משחקים, ולכאן נכנסים משחקי שולחן, משחקי קופסה וצעצועים.

הפירוש השלישי הוא ביצוע תפקיד בידי שחקן תיאטרון או שחקן קולנוע.

מעניין לציין כאן: יש שפות (למשל: אנגלית, צרפתית, רוסית), שבהן הפועל לשחק מתאר גם נגינה בכלי מוסיקלי. בעברית אנחנו משחקים בכדור ומנגנים בפסנתר, בכינור, בגיטרה.

ויש עוד פירוש: שחוק הוא גם צחוק. באחד משיריו המפורסמים כתב שאול טשרניחובסקי: "שחקי שחקי על החלומות, / זו (אשר) אני החולם שח, / שחקי כי באדם אאמין, / כי עודני מאמין

משחקים בכדור